

پژوهشکده شورای نگهبان

اطهار نظر مجمع مشورتی حقوقی

در خصوص:

لایحه دائمی شدن قانون اصلاح قانون
تأسیس و اداره مدارس، مراکز آموزشی
و مراکز پرورشی غیردولتی

کد گزارش: ۹۴۰۳۰۱۶

تاریخ انتشار: ۱۳۹۴/۴/۲

پژوهشکده شورای نگهبان

شناسنامه گزارش

موضوع: اظهارنظر مجمع مشورتی حقوقی در خصوص

**لایحه دائمی شدن قانون اصلاح قانون تأسیس و اداره مدارس،
مراکز آموزشی و مراکز پرورشی غیردولتی**

تهیه کننده: پژوهشکده شورای نگهبان

شماره گزارش: ۹۴۰۳۰۱۶

تاریخ تنظیم: ۱۳۹۴/۴/۲

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

لایحه دائمی شدن قانون اصلاح قانون تأسیس و اداره مدارس، مراکز آموزشی و مراکز پرورشی غیردولتی

مقدمه

«لایحه دائمی شدن قانون تأسیس و اداره مدارس، مراکز آموزشی و مراکز پرورشی غیردولتی» که با عنوان «لایحه تمدید مهلت اجرای آزمایشی قانون تأسیس و اداره مدارس، مراکز آموزشی و مراکز پرورشی غیردولتی» به مجلس شورای اسلامی تقدیم و پس از اعلام وصول در تاریخ ۱۳۹۱/۸/۳، جهت بررسی به کمیسیون «آموزش، تحقیقات و فناوری» به عنوان کمیسیون اصلی ارجاع شد، نهایتاً در جلسه علنی مورخ ۱۳۹۴/۳/۲۴ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسید و در راستای اجرای اصل ۹۴ قانون اساسی به شورای نگهبان ارسال شده است. این مصوبه در گزارش حاضر بررسی می شود.

بررسی و تبیین

تبیین اصل ماده واحده

۱. مغایرت با اصل ۷۴ قانون اساسی: کلیت و اصل این مصوبه، مغایر حکم اصل ۷۴ قانون اساسی است. توضیح آنکه عنوان لایحه تقدیمی دولت، همان طور که ذکر شد، «لایحه تمدید مهلت اجرای آزمایشی قانون تأسیس و اداره مدارس، مراکز آموزشی و مراکز پرورشی غیردولتی» بوده که به تبع همین عنوان، مشتمل بر

ماده واحده‌ای کوتاه^(۱) با مضمون تمدید ۲ ساله مهلت اجرای آزمایشی قانون اخیرالذکر بوده است. لکن مجلس شورای اسلامی در بررسی و تصویب لایحه تقدیمی دولت، آن را هم از لحاظ شکلی و هم از لحاظ محتوایی کاملاً دگرگون کرده است. اما دگرگونی شکلی لایحه به این صورت بوده که ماده واحده‌ای کوتاه و بدون «بند» و «تبصره» به ماده واحده‌ای بلند با «۳۰ بند» تبدیل شده که طی آن «۲۴ ماده» قانون تأسیس و اداره مدارس، مراکز آموزشی و مراکز پرورشی غیردولتی، اصلاح شده و «۲ بند» و «۶ تبصره» به مواد آن و «۳ ماده» به قانون تأسیس مدارس غیرانتفاعی الحاق شده است. دگرگونی محتوایی لایحه هم به این ترتیب بوده است که همان‌طور که گفته شد، مفاد لایحه تقدیمی دولت چیزی جز تمدید ۲ ساله مهلت اجرای آزمایشی قانون تأسیس و اداره مدارس، مراکز آموزشی و مراکز پرورشی غیردولتی نبوده، لکن مجلس اولاً تمدید مهلت قانون اخیرالذکر را به دائمی شدن آن تبدیل کرده و ثانیاً تغییرات بسیاری هم در این قانون داده است. بنابراین مصوبه مجلس تحت عنوان «لایحه»، دیگر نه قابل انتساب به دولت است و نه اساساً می‌تواند چنین عنوانی داشته باشد، بلکه «طرحی» است که نام لایحه بر آن نهاده‌اند. بر همین اساس، لازم است فرایند قانونی مذکور در اصل ۷۴ قانون اساسی که مقرر داشته است: «طرح‌های قانونی به پیشنهاد حداقل پانزده نفر از نمایندگان در مجلس شورای اسلامی قابل طرح است» درخصوص این مصوبه طی شود و پس از تصویب در قالب «طرح»، در راستای اجرای اصل ۹۴ قانون اساسی به شورای نگهبان ارسال شود.

۱. ماده واحده- مهلت اجرای آزمایشی قانون تأسیس و اداره مدارس، مراکز آموزشی و مراکز پرورشی غیردولتی- مصوب ۱۳۸۷- از تاریخ ۱۳۹۳/۵/۶ برای مدت دو سال تمدید می‌گردد.

۲. تذکر: عنوان لایحه باید به «لایحه دائمی شدن قانون اصلاح قانون تأسیس مدارس غیرانتفاعی» اصلاح شود؛ زیرا اگرچه به موجب ماده (۱) «قانون اصلاح قانون تأسیس مدارس غیرانتفاعی» مصوب ۱۳۸۷، عنوان «قانون تأسیس مدارس غیرانتفاعی» مصوب ۱۳۶۷ به «قانون تأسیس و اداره مدارس، مراکز آموزشی و مراکز پرورشی غیردولتی» تغییر یافته است، اما عنوان خود «قانون اصلاح قانون تأسیس مدارس غیرانتفاعی» که این مصوبه در پی دائمی کردن آن است، تغییر نکرده است.

اما صرف نظر از ایراد کلی و اساسی پیش گفته که به این مصوبه وارد است، در ادامه بندهای ماده واحده بررسی می شود.

بررسی بندهای ماده واحده

بند (۲) - تذکر

تذکر: با تغییر ماده (۱) قانون به ترتیب مذکور در این بند مصوبه، متن جمله انتهایی ماده مذکور چنین خواهد شد: «رئیس این سازمان معاون وزیر و رئیس سازمان مدارس و مراکز غیردولتی و توسعه مشارکت های مردمی وزارت آموزش و پرورش و وزارت آموزش و پرورش است»؛ لذا این بند به اصلاح عبارتی نیاز دارد.

بند (۳) - تذکر

عبارت تغییر یافته آن قسمت از ماده (۲) موضوع ماده (۳) قانون که به وسیله این بند تغییر می کند، چنین خواهد شد: «مدرسه: واحد آموزشی و پرورشی است که آموزش های رسمی را از دوره های تحصیلی پیش دبستان تا پایان دوره متوسطه ارائه می نماید»؛ لذا عبارات «دوره های» و «پیش دبستان» در صدر این بند

باید به ترتیب به عبارات «دوره» و «پیش دبستانی» اصلاح شوند.

بند (۶) - نکته

بند «۸» الحاقی به ماده (۴) موضوع ماده (۴) قانون، «نماینده کمیسیون آموزش، تحقیقات و فناوری مجلس شورای اسلامی» را به اعضای «شورای مرکزی نظارت بر مدارس و مراکز پرورشی یا آموزشی غیردولتی» می‌افزاید. باتوجه به اینکه طبق ماده (۳) موضوع ماده (۴) قانون که به وسیله بند «۴» همین مصوبه اصلاح خواهد شد، وظیفه شورای مذکور، «برنامه‌ریزی، ساماندهی و نظارت بر اجراء این قانون» است^(۱) که امری اجرایی قلمداد می‌شود، در نگاه نخست عضویت «نماینده کمیسیون آموزش، تحقیقات و فناوری مجلس شورای اسلامی» در «شورای مرکزی نظارت بر مدارس و مراکز پرورشی یا آموزشی غیردولتی» مغایر اصول ۵۷ و ۶۰ قانون اساسی به نظر می‌رسد. لکن باتوجه به

-
۱. جزئیات وظایف و اختیارات «شورای مرکزی نظارت بر مدارس و مراکز پرورشی یا آموزشی غیردولتی» در ماده (۵) موضوع ماده (۵) قانون آمده است:
ماده ۵- ماده (۱۶) به‌عنوان ماده (۵) به شرح زیر اصلاح می‌شود:
ماده ۵- وظایف و اختیارات شورای نظارت مرکزی عبارت است از:
۱- تهیه و تصویب دستورالعمل‌های مورد نیاز جهت اجراء این قانون در چهارچوب سیاست‌ها و مقررات وزارت آموزش و پرورش.
۲- تأیید صلاحیت متقاضیان تأسیس مدرسه یا مرکز غیردولتی از طریق تحقیق و بررسی و استعلام از مراجع قانونی ذی‌ربط.
۳- صدور مجوز تأسیس مدرسه یا مرکز غیردولتی.
۴- نظارت بر عملکرد مدارس و مراکز غیردولتی و شوراهای نظارت استان، شهرستان و منطقه.
۵- تهیه و تدوین «الگوی تعیین شهریه مدارس و مراکز پرورشی یا آموزشی غیردولتی».
۶- تجدیدنظر در آراء و تصمیمات شوراهای نظارت استان وفق این قانون.
تبصره- کلیه مصوبات شورای نظارت مرکزی پس از تصویب وزیر آموزش و پرورش قابل اجراء است.

اینکه بر اساس تبصره ماده (۵) موضوع ماده (۵) قانون، «کلیه مصوبات شورای نظارت مرکزی پس از تصویب وزیر آموزش و پرورش قابل اجراء است»، در مجموع ایرادی به عضویت «نماینده کمیسیون آموزش، تحقیقات و فناوری مجلس شورای اسلامی» در «شورای مرکزی نظارت بر مدارس و مراکز پرورشی یا آموزشی غیردولتی» وارد نیست.

بند (۷) - مغایرت با اصل ۳۴ قانون اساسی

درخصوص عبارت انتهایی ماده (۶) اصلاحی موضوع ماده (۶) قانون که مقرر می‌دارد: «در صورت اعتراض متقاضیان به تصمیمات این شوراها، موضوع به شورای بالاتر ارجاع می‌گردد»، باید گفت اگرچه مفاد آن در قانون آزمایشی فعلی هم وجود دارد، لکن این ابهام وجود دارد که آیا می‌توان از این تصمیمات به مراجع قضائی شکایت کرد یا نه؟ با رجوع به ماده (۳۵) موضوع ماده (۳۸) قانون،^(۱) مشخص می‌شود که به تصمیمات شوراهای استانی، شهرستانی و منطقه‌ای صرفاً می‌توان در شورای نظارت مرکزی اعتراض کرد و تصمیمات شورای نظارت مرکزی هم «قطعی» است و صرفاً «در مورد تعطیلی دائم مدرسه یا مرکز غیردولتی یا محرومیت دائم مؤسس از تأسیس مدرسه یا مرکز

۱. ماده ۳۸- تبصره (۱) ماده (۱۷) به‌عنوان ماده (۳۵) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۳۵- آراء شورای نظارت استان در موارد حکم به تعطیلی موقت یا دائم مدرسه یا مرکز و محرومیت موقت یا دائم مؤسس از تأسیس مدرسه یا مرکز غیردولتی لازم است به تأیید رئیس سازمان آموزش و پرورش برسد و آراء مذکور پس از ابلاغ ظرف بیست‌روز قابل تجدیدنظرخواهی در شورای نظارت مرکزی است. آراء شورای نظارت مرکزی در صورت تأیید و ابلاغ وزیر آموزش و پرورش قطعی است.

آراء شورای نظارت مرکزی در مورد تعطیلی دائم مدرسه یا مرکز غیردولتی یا محرومیت دائم مؤسس از تأسیس مدرسه یا مرکز غیردولتی ظرف یک‌ماه از تاریخ ابلاغ رأی در مراجع قضائی ذی‌صلاح قابل شکایت است.

غیردولتی» می‌توان به «مراجع قضائی ذی‌صلاح» شکایت کرد. بنابراین عبارت انتهایی ماده (۶) اصلاحی موضوع ماده (۶) قانون مغایر حکم اصل ۳۴ قانون اساسی مبنی بر امکان رجوع به دادگاه‌های صالح به‌منظور دادخواهی است. همچنین درخصوص تصمیمات «شورای مرکزی نظارت بر مدارس و مراکز پرورشی یا آموزشی غیردولتی» نیز این ایراد وجود دارد.

بند (۹) - ابهام، نکته

۱. به‌موجب این بند، «شرط تأهل برای مردان»، به شرط لازم «متقاضیان تأسیس مدرسه یا مرکز پرورشی یا مرکز آموزشی غیردولتی» افزوده شده است. در این خصوص این ابهام وجود دارد که چرا این شرط صرفاً برای «مردان» در نظر گرفته شده و آیا ویژگی خاصی در این باره مد نظر بوده است که این شرط برای «زنان» نیامده است؟

۲. نکته: با توجه به حکم ذیل این بند مبنی بر اصلاح تبصره «۲» ماده (۸) موضوع ماده (۹) قانون، عبارت انتهایی تبصره «۲» فعلی ماده (۸) قانون^(۱) که درخصوص مدارس اقلیت‌های دینی مقرر می‌دارد: «این مدارس فقط مجاز به ثبت نام از دانش‌آموزان اقلیت‌های دینی هستند» حذف خواهد شد. این موضوع محل تأمل است.

ذکر این نکته لازم است که شورای نگهبان در نظریه شماره ۸۷/۳۰/۲۷۱۶۲ مورخ ۱۳۸۷/۳/۵ خود درخصوص «لایحه اصلاح قانون تأسیس مدارس غیرانتفاعی

۱. تبصره ۲- مؤسسان مدارس اقلیت‌های دینی شناخته‌شده موضوع این قانون توسط مراجع رسمی مذهبی آنان که تابع و مقیم کشور هستند یا نمایندگان مورد تأیید ایشان باشند به وزارت آموزش و پرورش معرفی می‌شوند. این مدارس فقط مجاز به ثبت نام از دانش‌آموزان اقلیت‌های دینی هستند.

مصوب ۱۳۶۷/۳/۵ و الحاق موادی به آن» بیان کرده بود: «اطلاق تبصره (۲) ماده (۱۰)[۸]»،^(۱) مغایر اصل ۱۳ قانون اساسی می‌باشد و نیز اطلاق اجازه تأسیس مراکز مذکور، خلاف موازین شرع شناخته شد.^(۲) که مجلس برای رفع این ایراد، تبصره مذکور را به شکل فعلی تصویب کرد.

بند (۱۱) - مغایرت با اصل ۱۳۸ قانون اساسی

تدوین و ابلاغ دستورالعمل اجرائی ماده (۱۰) موضوع ماده (۱۱) قانون^(۳) توسط «بانک مرکزی» مغایر اصل ۱۳۸ قانون اساسی است؛ چراکه دستورالمعل ماده مذکور، شامل امور مربوط به آیین‌نامه اجرائی نیز می‌شود.

بند (۱۲) - مغایرت با اصل ۷۵ قانون اساسی

درست است که تکلیف مذکور در این بند در ماده (۱۱) فعلی موضوع ماده (۱۲) قانون^(۳) نیز وجود دارد، لکن با توجه به اینکه عبارات «احداث بنا» و

۱. تبصره ۲- مؤسسان مدارس و مراکز غیردولتی اقلیت‌های دینی شناخته شده در قانون اساسی توسط مراجع رسمی دینی آنان که تابع و مقیم کشور هستند یا نمایندگان مورد تأیید ایشان به وزارت آموزش و پرورش معرفی می‌شوند. این مدارس و مراکز فقط مجاز به ارائه خدمات آموزشی و پرورشی به دانش‌آموزان اقلیت‌های دینی هستند.

۲. ماده ۱۱- ماده (۱۸) به‌عنوان ماده (۱۰) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۱۰- بانک‌های کشور موظفند طبق قانون عملیات بانکی بدون ربا با معرفی وزارت آموزش و پرورش پنجاه درصد (۵۰٪) از نیاز مالی مؤسسان مدارس و مراکز پرورشی غیردولتی را - که از کارکنان آموزش و پرورش هستند - جهت تهیه فضای آموزشی و پرورشی و تأمین تجهیزات و امکانات مورد نیاز به صورت وام قرض‌الحسنه و برای سایر اشخاص از دیگر منابع اعتبارات بانکی تأمین نمایند.

۳. ماده ۱۲- متن زیر به‌عنوان ماده (۱۱) به قانون الحاق می‌گردد:

ماده ۱۱- دولت موظف است همه‌ساله یارانه مربوط به تسهیلات بانکی را برای خرید زمین، ساختمان و تعمیرات مدارس غیردولتی در حدود امکانات خود در لایحه بودجه سالانه کل کشور پیش‌بینی نماید.

«تجهیزات» در این بند به ماده مذکور اضافه شده است، این موضوع که نه در قانون فعلی وجود دارد و نه در لایحه دولت وجود داشته است، دارای بار مالی است و چون طریق تأمین این هزینه جدید در مصوبه مجلس معلوم نشده است، مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی است.

ذکر این نکته لازم است که شورای نگهبان در نظریه شماره ۸۷/۳۰/۲۷۱۶۲ مورخ ۱۳۸۷/۳/۵ خود درخصوص «لایحه اصلاح قانون تأسیس مدارس غیرانتفاعی مصوب ۱۳۶۷/۳/۵ و الحاق موادی به آن»، ماده متناظر ماده پیش گفته را به دلیل افزودن عبارات «تجهیزات»، «احداث» و «تکمیل» به لایحه دولت، مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی اعلام کرده بود که مجلس برای رفع این ایراد، تبصره مذکور را به شکل فعلی تصویب کرد.

بند (۱۴) - مغایرت با اصل ۷۵ قانون اساسی

با تغییر مذکور در صدر بند «۱۴» مصوبه، «اختیار» وزارت آموزش و پرورش در ایجاد صندوق حمایت از توسعه مدارس غیردولتی، مذکور در ماده (۱۳) فعلی موضوع ماده (۱۴) قانون،^(۱) به «تکلیف» وزارتخانه مذکور تبدیل می‌شود. با توجه به اینکه ظاهراً از سال ۱۳۸۷ (تاریخ تصویب ماده اخیرالذکر) تاکنون

۱. ماده ۱۴ - متن زیر به‌عنوان ماده (۱۳) به قانون الحاق می‌گردد:

ماده ۱۳ - به‌منظور حمایت از مؤسسان مدارس غیردولتی، به وزارت آموزش و پرورش اجازه داده می‌شود با مشارکت این مؤسسان «صندوق حمایت از توسعه مدارس غیردولتی» را ایجاد نماید. دولت موظف است همه‌ساله، علاوه بر کمک‌ها و تسهیلات مذکور در این قانون، حداقل معادل پنجاه درصد (۵۰٪) از قیمت تمام‌شده سرانه سالانه دانش‌آموزی در بخش دولتی را به ازاء کل دانش‌آموزان شاغل به تحصیل در مدارس غیردولتی به این صندوق کمک نماید. اساسنامه صندوق مذکور ظرف سه‌ماه پس از لازم‌الاجراء شدن این قانون توسط وزارت آموزش و پرورش تهیه و به تصویب هیأت‌وزیران می‌رسد.

صندوق مذکور ایجاد نشده است؛ لذا «تکلیف» دولت به ایجاد این صندوق که نه در قانون فعلی وجود دارد و نه در لایحه دولت وجود داشته است، دارای بار مالی بوده و چون طریق تأمین این هزینه جدید در مصوبه مجلس معلوم نشده است، مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی است.

بند (۱۷) – مغایرت با اصول ۷۵ و ۸۵ قانون اساسی

۱. باتوجه به اضافه شدن «مراکز غیردولتی» به ماده (۱۹)، معافیت از عوارض و «برخورداری از تخفیفات، ترجیحات و کلیه معافیت‌های مالیاتی» همانند مدارس دولتی، دارای بار مالی است؛ چراکه در ماده (۱۹) فعلی موضوع ماده (۲۱) قانون، صرفاً «مدارس غیردولتی» از این امتیاز برخوردارند، اما این مصوبه، «مراکز غیردولتی» را هم از این معافیت‌ها بهره‌مند کرده است و چون طریق جبران این کاهش درآمد در مصوبه مجلس معلوم نشده است، مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی است. این تذکر لازم است که طبق ماده (۲) موضوع ماده (۳) قانون،^(۱)

۱. ماده ۳- مواد (۱) و (۲) در یکدیگر ادغام و به‌عنوان ماده (۲) به شرح زیر اصلاح می‌شود:
«ماده ۲- مدرسه، مرکز پرورشی و مرکز آموزشی غیردولتی طبق تعاریف ذیل توسط اشخاص حقیقی یا حقوقی و یا مشارکت ایشان با دولت مطابق اهداف و ضوابط و دستورالعمل‌های عمومی وزارت آموزش و پرورش در داخل یا خارج از کشور تحت نظارت وزارت مذکور بر اساس این قانون تأسیس و اداره می‌شود.
مدرسه: واحد آموزشی و پرورشی است که آموزش‌های رسمی را مطابق دوره‌های تحصیلی (پیش‌دبستانی، ابتدائی، راهنمایی تحصیلی، متوسطه و پیش‌دانشگاهی) ارائه می‌نماید.
مرکز پرورشی: مرکزی است که در زمینه امور پرورشی و تربیت بدنی فعالیت می‌نماید. از قبیل کانون فرهنگی، تربیتی و ورزشی، اردوگاه دانش‌آموزی و مرکز مشاوره.
مرکز آموزشی: مرکزی است که به‌منظور افزایش توان علمی و تخصصی و یا کسب مهارت‌های فنی و حرفه‌ای بدون ارائه مدرک تحصیلی رسمی فعالیت می‌نماید. از قبیل آموزشگاه علمی آزاد، آموزشگاه زبان خارجی، آموزشگاه فنی - حرفه‌ای و کار و دانش.»

مدرسه غیردولتی و مرکز پرورشی و مرکز آموزشی غیردولتی به صورت تفکیک شده تعریف شده‌اند که مجزا بودن «مدارس غیردولتی» و «مراکز غیردولتی» را نشان می‌دهد.

ذکر این نکته لازم است که شورای نگهبان در نظریه شماره ۸۷/۳۰/۲۷۱۶۲ مورخ ۱۳۸۷/۳/۵ خود درخصوص «لایحه اصلاح قانون تأسیس مدارس غیرانتفاعی مصوب ۱۳۶۷/۳/۵ و الحاق موادی به آن»، ماده متناظر ماده موضوع این بند را به دلیل افزودن «مراکز پرورشی و آموزشی غیردولتی» به لایحه دولت که صرفاً «مدارس غیردولتی» را شامل می‌شد، مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی اعلام کرده بود که مجلس برای رفع این ایراد، ماده مذکور را به شکل فعلی تصویب کرد.

۲. در تبصره الحاقی به ماده (۱۹) موضوع ماده (۲۱) قانون، تعیین «مراکز آموزشی غیردولتی پردرآمد» باید بر اساس معیارهایی صورت گیرد که جنبه تقنینی دارد و لذا اطلاق سپردن این تشخیص به «شورای نظارت مرکزی»، مغایر حکم اصل ۸۵ قانون اساسی مبنی بر ممنوعیت تفویض قانون‌گذاری است.

بند (۱۹) - مغایرت با اصل ۸۵ قانون اساسی و تذکر

۱. عبارت الحاقی به انتهای ماده (۲۱) موضوع ماده (۲۳) قانون که مقرر کرده است: «شرایط اختصاصی مدیر مدرسه غیردولتی همانند مدیر مدرسه دولتی است و شرایط مدیر مرکز آموزشی و یا پرورشی توسط شورای عالی آموزش و پرورش تعیین می‌گردد»، مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی است؛ چراکه هم‌اکنون «شرایط اختصاصی مدیر مدرسه دولتی» به موجب مصوبه مورخ ۱۳۸۲/۶/۱۱ شورای عالی آموزش و پرورش با عنوان «شرایط احراز مدیریت مدارس» تعیین شده است و با الحاق عبارت مذکور، در واقع تعیین شرایط اختصاصی مدیر

مدرسه غیردولتی به مصوبه شورای عالی آموزش و پرورش واگذار می‌شود و حال آنکه این موضوع، یک امر تقنینی است و لذا واگذاری آن به مصوبه شورای عالی آموزش و پرورش، مغایر حکم اصل ۸۵ قانون اساسی مبنی بر ممنوعیت تفویض قانون‌گذاری است.

ذکر این نکته لازم است که شورای نگهبان در نظریه شماره ۸۷/۳۰/۲۷۱۶۲ مورخ ۱۳۸۷/۳/۵ خود درخصوص «لایحه اصلاح قانون تأسیس مدارس غیرانتفاعی مصوب ۱۳۶۷/۳/۵ و الحاق موادی به آن»، ماده متناظر ماده موضوع این بند را به دلیل اینکه «سایر شرایط مدیر مرکز پرورشی یا آموزشی را مطابق مصوبات شورای عالی آموزش و پرورش» دانسته بود، «به دلیل تقنینی بودن مصوبات شورای عالی آموزش و پرورش» مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی اعلام کرده بود که مجلس برای رفع این ایراد، عبارت مذکور را حذف کرد.

۲. تذکر: واژه «اختصاصی» باید بعد از واژه «شرایط» در ذیل عبارت الحاقی به انتهای ماده (۲۱) موضوع ماده (۲۳) قانون افزوده شود؛ چراکه در غیر این صورت معنی عبارت آن می‌شود که کلیه شرایط مدیر مرکز آموزشی و یا پرورشی، چه شرایط عمومی و چه شرایط اختصاصی، توسط شورای عالی آموزش و پرورش تعیین شود و حال آنکه شرایط عمومی مدیر مرکز آموزشی و یا پرورشی غیردولتی بر اساس صدر ماده (۲۱) موضوع ماده (۲۳) قانون تعیین شده است و تعیین دوباره آن توسط شورای عالی آموزش و پرورش معنی ندارد.

بند (۲۱) - مغایرت با اصل ۷۵ قانون اساسی

درخصوص حکم مقرر در این بند باید گفت که با توجه به اینکه این موضوع در لایحه دولت نبوده است و همچنین در تبصره «۱» فعلی ماده (۲۲)

موضوع ماده (۲۵) قانون^(۱) هم، اولاً عمل به این حکم، «اختیار» دولت است و نه «تکلیف» آن و ثانیاً این اختیار هم صرفاً درخصوص پرداخت بخشی از حق بیمه سهم «کارکنان» غیررسمی مدارس غیردولتی است و نه سهم «مؤسس» آن؛ لذا دارای بار مالی بوده و چون طریق تأمین این هزینه جدید در مصوبه مجلس معلوم نشده است، مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی است.

ذکر این نکته لازم است که طبق ماده (۱۳) موضوع ماده (۱۴) قانون،^(۲) «دولت» منابع «صندوق حمایت از توسعه مدارس غیردولتی» را تأمین می‌کند.

بند (۲۱) - ابهام

درخصوص عبارت «ایتام مستمند» که به مشمولان حکم ماده (۲۸) موضوع ماده (۳۰) قانون افزوده شده است، این ابهام وجود دارد که این افراد و مستمند بودن آن‌ها چگونه و بر اساس چه معیاری تعیین می‌شوند. سایر مشمولین ماده مذکور بر اساس معیارهای قانونی، مشخص و معین می‌شوند.

۱. ماده ۲۷ - ماده (۱۹) به‌عنوان ماده (۲۵) به شرح زیر اصلاح می‌گردد:
ماده ۲۵ - ...

تبصره ۱ - دولت می‌تواند از محل اعتبارات «صندوق حمایت از توسعه مدارس غیردولتی» بخشی از حق بیمه کارکنان غیررسمی مدارس غیردولتی را پرداخت نماید.

۲. ماده ۱۴ - متن زیر به‌عنوان ماده (۱۳) به قانون الحاق می‌گردد:

ماده ۱۳ - به‌منظور حمایت از مؤسسان مدارس غیردولتی، به وزارت آموزش و پرورش اجازه داده می‌شود با مشارکت این مؤسسان «صندوق حمایت از توسعه مدارس غیردولتی» را ایجاد نماید. دولت موظف است همه‌ساله، علاوه بر کمک‌ها و تسهیلات مذکور در این قانون، حداقل معادل پنجاه درصد (۵۰٪) از قیمت تمام‌شده سرانه سالانه دانش‌آموزی در بخش دولتی را به ازاء کل دانش‌آموزان شاغل به تحصیل در مدارس غیردولتی به این صندوق کمک نماید. اساسنامه صندوق مذکور ظرف سه‌ماه پس از لازم‌الاجراء شدن این قانون توسط وزارت آموزش و پرورش تهیه و به‌تصویب هیأت‌وزیران می‌رسد.

بند (۳۰) - تذکر

تذکر: در ماده (۳۶) الحاقی، عبارت «قانون ثبت تشکیلات و مؤسسات غیرتجاری مصوب ۱۳۳۷ و اصلاحات بعدی و آیین‌نامه آن» باید به عبارت «آیین‌نامه اصلاحی ثبت تشکیلات و مؤسسات غیرتجاری مصوب ۱۳۳۷ و اصلاحات بعدی آن» تغییر یابد؛ چراکه قانونی با این عنوان وجود ندارد و آنچه مصوب سال ۱۳۳۷ است، آیین‌نامه اخیرالذکر است.

امام خمینی (ره):

و از شورایی محترم نگهبان می‌خواهم و توصیه می‌کنم، چه در نسل حاضر و
چه در نسل های آینده، که با کمال دقت و قدرت و ظایف اسلامی و ملی خود
رایگان و تحت تأثیر هیچ قدرتی واقع نشوند و از قوانین مخالف با شرع مطهر و
قانون اساسی بدون هیچ ملاحظه جلوگیری نمایند.

(سخن امام، ج ۲۱، ص ۴۲۲)

بزهشکده شورای نگهبان

تهران، خیابان شهید سپهبد قرنی، کوچه خسرو، پلاک ۱۲

صندوق پستی: ۱۴۶۳-۱۳۱۴۵ تلفکس: ۸۸۳۳۵۰۴۵

info@shora-rc.ir

www.shora-rc.ir